

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	3 korona.
Égőn évre:	12 "
Vidékre: Negyedévre	5 "
Égőn évre:	20 "

Felolvas szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Cászló Gyula f.

Egyes szám ára 4 fillér.
Kiszámlázás és kiadási hivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A politizálás betegsége.

— július 8.

(K.) Mi magyarok egész életünk folyamán politizálunk. Azt hisszük, hogy az egrigenciák tudománya nélkül szintelen volna életünk. Nálunk politizál a felső tizezer és a többi millió.

Ennek azután az a következménye, hogy egyéb dolgainkat elhanyagoljuk, sőt ha itt-ott terem egy-egy jó eszme, ez is elsekélyesedik a meddő közjogi vitákban és a politizálásban,

Mennyi kárát vallotta a közügy a szakadatlanul, hol kedélyesen, hol ádáz dühvel folytatott politikának, ki sem lehet mondani.

Nincs olyan kérdés, melynek elbírálásánál szerepet ne játszana a politika akármilyen jóakarattal és előre elhatározott figyelmezettséggel fogunk is a közdolgok megvitatásához, egy-egy hasznosmü megépítéséhez, nyomban mellé áll a politika, összecsomózza a szálakat, minek aztán az a következménye, hogy vagy erőszakkal szakítjuk szét a szálakat miközben tengersokát beszélünk és veszekedünk, vagy pedig előkerül egy modern Nagy Sándor, ki se jobbra, se balra nem néz, hanem kardjával vágja ketté az összegobolyodott elemeket. Mert nálunk nem az a fő, hogy okos-e az eszme, ami felmerül, hanem az, hogy milyen politikai hitvallás követője az eszme felvetője. Ha tetszik nekünk a hitvallása támogatjuk, ha nem tetszik a legjobb eszmét elbuktatjuk.

Ezért van nálunk annyi sutba dobott eszme, holott, ha le tudnánk vetkezni ama rossz szokásunkat, hogy egy dijnoki állás betöltésénél is politizálunk és párt szempontok után indulunk. Igen sok derék alkotás dicséretre munkásságunkat. Csak itt Debrecenben is, a városi közigazgatásnál mennyi üdvös terv, sokszor éveken át érlelt eszme bukott el egyedül azért, mert nem tudtunk lemondani a közjó érdekében politikai nézetünkről. Sohasem vezetett bennünket az eszme jövőre kihatóbb

hasznos volta, hanem ítéletünket a szerint formáltuk, amint politikai párthiveink vagy politikai ellenfelünk ajkairól hangzott el az eszme.

Már pedig ennek nem szabad megtörténni egy fejlődni, haladni akaró város életében. A pártoskodás kerékkötője a haladás szekerének és nagy tévedés azt hinni, hogy egy-egy párt kizárólagos birtokosa és teremője a jó eszméknek. Egy város egészséges fejlődése, helyes és célszerű berendezkedése, adófizető polgáraink jóléte sokkal nagyobb érdek, hogysen azt politikai nézőpontoknál dirigáljuk. Legyen meg mindenkinek a politikai meggyőződése, érvényesítse legszebb polgári jogait ott, ahol ezen érvényesítésének helye van, de ne legyen olyan szűk látókörű, hogy a városi érdekek, a közjót feláldozza és könnyelműen odadobja a pártpolitika érdekeinek.

Egy város ésszerű fejlesztésének nagy munkájában össze kell fogni minden politikai pártnak, mert aki nem gyűjt, az szétszór. Az egy célra törekvő, egymás politikai véleményét tünt elő, de városi dolgokban és a közügyek intézésében csak a lakosság javát néző városi pártok roppant hasznára voltak a vidéki nagyobb városok fejlődésének.

Nálunk, de nemcsak nálunk hanem a vidéki városok legtöbbször azt látjuk, hogy mindenadlog vezetője a pártpolitika. Minden, még a legkisebb ügy is korteskedéssel indul meg, ez a gerince és ennek segélyével bukik vagy érvényesül. Gyors beszédű, fűrgé mozdulatu kortesek intézik a közügyek sorsát és jaj neked, ki másképpen mersz érezni és gondolkodni.

Látva mindezeket önként felmerül az a kérdés, hogy helyesebb midőn a közigazgatási tisztviselők a pártpolitika hullámai közé vetik magukat. Erre azonban ez alkalommal nem terjeszkedünk ki, de legközelebb bevitattjuk, hogy a közigazgatási tisztviselők hasznosabb munkát végeznek, ha dolgoznak és nem politizálnak.

— július 7.

— Cáfolat. Több lap jelentést közöl tárgyalásokról, a melyeket Pitreich lovag tábornag, közös hadügyminiszter az utóbbi napokban Budapesten Tisza István gróf miniszterelnökkel és Nyiri Sándor honvédelmi miniszterrel folytatott.

Ezzel szemben megállapíthatjuk, hogy a közös hadügyminiszter a delegáció óta nem is volt Budapesten és hogy, mint köztudomásu, Tisza István gróf Gesztről csak tegnap reggel, a honvédelmi miniszter pedig nyaralóhelyéről csak tegnap este érkezett Budapestre, úgy hogy Pitreich lovag Tisza István gróffal és Nyiri Sándorral az utolsó napokban nem is találkozhatott.

A debreceni ipari szakiskola.

(Sz.) A kamara évek hosszú sora óta sürgeti, hogy a kerület székhelyén a magasabb rendű ipari szakoktatásnak egy megfelelő intézménye létesüljön.

Nemcsak helyi szempontok, de az ipari szakoktatás országos érdekei kívánják, hogy azon a nagy magyar területen, melynek középgerincét a debreceni kamara kerülete képezi, adassék meg a lehetőség az ipari pályákra törekvőknek, hogy alapos szakképzésben részesülhessenek.

Ez érdemben a kamara úgy a kereskedelmi miniszterrel, mint Debrecen városával többször kezdett tárgyalásokat. A kereskedelemügyi miniszter már 1899 évi 82,035 sz. leiratában kijelenti a következőket:

„Teljesen méltánylom Debrecen városának közgazdasági jelentőségét és nem zárkozom el attól, hogy a kamara óhaját mielőlt lehetséges, komoly fontolóra vegyem. De az iparoktatási célokra rendelkezésemre bocsátott hitel korlátolt volta mellett ily intézetek létesítésénél a legsürgősebb szükségek által indokolt sorrendet kell betartanom s a kamara székhelyén egy iparoktatási intézet létesítését kilátásba csak akkor helyezhetem, ha a törvényhozás a megfelelő anyagi eszközöket rendelkezésemre bocsátandja.”

Debrecen város törvényhatósága is többször foglalkozott ezen a város jövője szempontjából is nagyfontosságú ügygel s tisztában lévén azzal a körülménnyel, hogy ily intézmény létesítése csak jelentékeny áldozatok árán remélhető, mindenkor jóindulatu készséget mutatott az ügy előkészítő tárgyalásaiban.

A tárgyalások azonban mindig megszakadtak, amiben főrésze van a kereskedelemügyi miniszter azon későbbi kijelentéseinek, mely szerint tárcája egye-

lőre azon iparszakoktatási intézmények anyagi istápolásával van igénybe véve, amelyek már létesültek, vagy tervezés alatt állnak.

Ez idő folyamán létesültek a győri, temesvári, pozsonyi állami ipari szakiskolák s ezzel az iparoktatást intézmények országos tervehálózata azon stádiumhoz jutott, hogy immár soron kell következnie az ország léti érdekeit kielégítő debreceni ipari szakiskolának.

Kerületünk ipari nagyvárosainak viszonyaiból kivetett néhány statisztikai adat élénk világosságot vet azon ipari fejlettségre, mely követelőleg sürgeti egy magasabb iparszakoktatási intézmény alapítását.

Debrecen iparosainak száma 2789 fizetett áll. adójuk 119,783 kor. átlag egy iparos 43 kor.

Szatmár iparosainak száma 1191, fizetett áll. adójuk 35,835 kor. átlag egy iparos 30 kor.

Nyiregyháza iparosainak száma 989, fizetett áll. adójuk 28,504 kor. átlag egy iparos 29 kor.

Szolnok iparosainak száma 503, fizetett áll. adójuk 20,821 kor. átlag egy iparos 41 kor.

Az egész kerületet számba véve 131 nagyipari vállalata van a kamarának, ebből a vas és fémiparra 25, a fa- és csontiparra 45, a kő, föld- és anyagiparra 36 esik. Az ipari munkájába 816 gézkazán dolgozik a tanoncokon kívül 9662 munkással, a kézműiparosok száma 24.230 a segédszemélyzeté 20.000, ipartestületi kötelekben áll 6530 segéd és 4600 tanonc. A kézműipar kontingenséből a vas és fémiparra esik 3777, a fa és csontiparra 2326, a kő-, föld- és anyagiparra 578, a ruházati iparra 11.246.

Oly adatok, melyek előtt a szakmegtölatásnak is meg kell hajolni, még ha nem vesszük is figyelembe azon nagy nemzeti szempontot, mely a legmagyarabb országrész iparművelődési érdekét hazafiúi érzésünkre bizza.

Mindezeket előrebocsajtva, a kamara elnöksége a mai közgyűlésen azt javasolja, hogy a debreceni ipari szakiskola rég vajudó ügyét emelje ki a kamara a multak teledéséből s kezdeményezzen benne oly újabb tevékenységet, mely sikerre vezet.

Javaslatba hozza hogy a kamara lépjen érintkezésbe újból Debrecen város törvényhatóságával s a megejtendő tárgyalások eredményéhez képest forduljon a kamara és a város közös fellépésével a kereskedelmi miniszter urhoz oly kérelemmel, mely felajánlott s meghatározott áldozatok mellett az iparszakoktatási intézmény létesítését biztosíthatja.

Debrecen városán lesz most a sor, hogy felfogja a kérdés erkölcsi jelentőségét és az áldozatkészség mérvében s annak megajánlásában a helyzet magaslatára emelhedjék.

Egyetlen város sincs, melyet ezért a nagyszabású s a városi fejlődés jövőtének alapot vető intézményért kevesebbet áldozott volna 100.000 forintnál, pedig sokkal kisebb és szegényebb városok is biztosították fiaiknak ezt a kenyérszerzésre képesítő ipari egyetemet. Tudja mind, hogy mit nyer vele, mert ezek közül sorakozik, szervezkedik a kormány ipart építő politikájának minden közelebbi intézménye.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 7.

A költségvetési vita mai tizenharmadik napján Perczel Dezső elnökölt, a ki azzal kezdte meg működését, hogy betérjesztette a tegnapi névsorolvasás alkalmából távol volt képviselők névsorát.

A ház az elnök indítványára elhatározta, hogy a távol voltak nyolc nap alatt kötelesek távollétüket igazolni.

A költségvetési vitát folytatták ezután.

Molnár Jenő volt az első szónok és megjövendölte, hogy a mai csend és nyugalom nem fog sokáig tartani a képviselőházban. A kormány iránt föltötte bizalmatlan. Például az igazságügyminiszter hat év óta van kormányon és ez idő alatt csak egyetlen egy törvényjavaslatban vett részt, az is csak valami árvízvédelemről szól. A politikában sem vett részt az igazságügyminiszter; egy miniszter munkásságának pedig nem szabad csupán adminisztrációban kimerülni. A kereskedelmi miniszter is szép sikerre hivatkozhat: a vasuti sztrájkra. Majd a legutóbb fölszínre került galaci esettel foglalkozik, amely elég okot ad a kormány iránt való bizalmatlanságra. A költségvetést nem fogadja el. (Eljenzés a baloldalon.)

Papp Zoltán beszélt ezután a költségvetés ellen. Tisza politikájával foglalkozik és összehasonlítja Bánffy kijelentéseivel. Tisza azt mondotta a mikor a nemzeti kérdések megoldásáról volt szó, hogy konfliktusba kerülünk a királlyal. Bánffy báró az ellenkezőt állítja. Hosszasan foglalkozik az obstrukcióval és megvádolja Apponyi Albertet, hogy ő buktatta meg a nemzeti ügyet. (Mozgás a nemzeti párton.)

Grünther: Ez már igazán!

Hanersberg László: Ez nem áll!

Papp Zoltán folytatta, hogy mindég az volt a hibánk, hogy nem voltak első embereink. Bánffyról szól ezután. A ki Kossuth temetéséről megszökött, a ki hatvanéves korában akar megjavulni, abba nem bizik. Kijelenti, hogy az udvartartás költségeinek fölemelését nem szavazza meg soha, de nem fogadja el a költségvetést sem. (Helyeslés a baloldalon.)

Szabó Ferenc nemzeti párti a kis birtokosok bajait panasolja fel. Tömérdek magyar föld került idegen kézre tíz év alatt; a kimutatás szerint 2 millió 700.000 hold. És mindez a kormány léhasága miatt történt. Negyven millió koronát költöttünk parlamentre, szabályozásokra, telepítésekre azonban nincsen pénzünk. Ha tekinti az ország sanyaru helyzetét, ha tekinti eladósodását nem szavazhatja meg a költségvetést. Olyan magyar udvartartásra a mely nincsen nem szavaz meg költséget, és nem az idegen szellemű hadseregnek sem. (Eljenzés a baloldalon.)

Weszelovszky Ferencz fél nemzeti-ségi szólalt fel ezután. Nincs bizalommal a kormányhoz, mert precizikójában előadást követi. Ez a sztágvációt jelenti és nem a fejlődést. Mit látunk 40 év óta? Azt, hogy mindig ugyanaz a párt áll a kormányon, és ezt a pártot, ezt a kormányt a fejedelem akarata kormányozza.

Weszelovszky után az elnök a vitát bezárta, mire felállt Tisza István gróf miniszterelnök és válaszolt az elhangzott

beszédre. A meggyőződés erejével verte vissza, különösen Bánffy bárónak az új párt vezérének támadását, mert napnál világosabban ráolvasta a szegedi kegyelmes képviselőre, hogy a horvát kérdés kijelentéseket tett, melyek a legmesszebb rágalmazatlanságra vallanak. Ami pedig az önálló vámterület kérdését illeti, végzetes csapás, hogy nálunk ezt tisztán politikai és nem közgazdasági nézőpont-ról bírálják. A miniszterelnök ráolvassa Bánffy báróra, hogy nem is olyan régen a közös vámterületnek rajongó híve volt és ebben odáig ment, hogy még a törvényhozás kezét is megakartá kötni, most meg éppen az ellenkezőjét teszi. Olyan politikus ugymond a miniszterelnök, aki zászlót bont, attól joggal elvárhatja a nemzet és országgyűlés, hogy legalább a főbb politikai kérdésekben tájékozott legyen. A hadseregbe nézve is nagy tévedésben van Bánffy, mert bár ő is kívánja a magyar szellemet a hadseregben, mégis a magyar vezényszó megvalósítását a 67-es alapon állók akkorra hagyják, midőn olyan lesz a helyzet, hogy e kérdést a korona egyetértésével lehet megoldani. Azok, aki ma tapsolnak Bánffynak, nemrégén elkeseredett ellenségei voltak. Szóló a komoly munkában kifejtendő nemzeti politika híve és az az óhajta, hogy király és nemzet teljes egyetértésével kormányozza az országot.

Bánffy személyes felszólalása és Tisza István gróf viszontválasza után Apponyi Albert gróf mondta el záróbeszédét, mely után a vitát holnapra halasztották.

Ezzel az ülés véget ért.

A kamara közgyűlése.

Debr. jul. 7.

Első munkafélévét nagyszabású évi jelentése közreadásával s ez évi negyedik közgyűlése letárgyalásával zárja le a debreceni keresk. és iparkamara és most a titkár a jól végzett munka lelkiismeretével tér két heti pihenőre, Dunántul árnyas ligeteibe, próbaképpen rábizván a kamara hajójának vezetését a már begyakorlott fiatal erőkre.

A ma lefolyt negyedik rendes közgyűlés mindenképen méltón sorakozik az előzőkhöz, sok nagyfotosságú tárgy volt napirendjén s kitűnőleg voltak az ügyek előkészítve.

A gyűlésen Szabó kálmán elnökölt. Az előadás tisztet fölváltva Szávay titkár, dr. Rédei segédtitkár és dr. Rácz Lajos fogalmazó töltötték be.

A gyűlés lefolyását röviden a következőkben ismertetjük.

Elnöki előterjesztések.

Bemutatja az elnök, a kamara 174 oldalra terjedő évi jelentésének könyvét s jelenti, hogy a jelentést megküldötték a minisztériumoknak, kamarai tagoknak, hatóságoknak, testületeknek.

Jelenti, hogy a 300 koronás utazási ösztöndíjakat a közös bizottság Homenai Mihály és Vági István iparos, Tóth Ede és Müller Győző kereskedő ifjaknak adományozta. Jelenti továbbá, hogy a kerület 85 jeles végzettségű tanonciskolai növendékének, iparosoknak és kereskedőknek ezüst kitüntető érmet adományozott. A diszes nagy ezüstérem első oldalán az angyalos magyar címer áll e fölirattal „A debreceni kereskedelmi és iparkamara kitüntető érme”. Másik oldalán dus cser és babérkoszoruban a kitüntető neve és e jelmondat áll „Jeles

tanulókból lesznek kitűnő mesterek". Az érmekeket Lőfkovits helybeli aranyműves készítette.

Az O. M. K. E. orsz. és helyi szervezkedéséről tett ezután az elnök jelentést, majd ismertette az orsz. ipartanács azon ülését, melyen a miniszter iparfejlesztési programja volt tárgyalva.

Kihirdette a honvédség bakancsszükségletének kisiparosok által fedezendő részéről a szállítási feltételeket.

A hazai iparnak a középítkezéseknél való térfoglalásáról a kereskedelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, ennek rendelkezéseit általános helyesléssel vette a gyűlés tudomásul.

Hasonlóképpen az acetilén előállításának világitási célokra való felhasználása és a készülékek berendezése tárgyában kiadott miniszteri rendelkezéseket.

Az ipari törzskönyvek vezetéséről a miniszter a közigazgatási hatóságokhoz szigorú rendeletet intézett, a munkát ellenőrzésével a kamarákat bizta meg.

Az ipartestületek portómentessége tárgyában igen kielégítő rendelkezést léptetett a miniszter életbe, egyszerűen elrendelte, hogy az iparok fejlesztésére vonatkozó előterjesztéseiket a testületek ezután a kamarák útján intézzék a miniszter elé.

Kihirdette az ipari célokra használt benzín 16 koronás kedvezményes árának június 30-án történt beszüntetését, mely körülmény azonban a benzínre vonatkozó adómentesség élvezetét nem zárja ki.

Ezután azon miniszteri elintézéseket ismertette, melyek a katonai lábbelik egység árára, a fazekasok mázsükségletére, a lóvásár kiállításokra, a vasúti menetrend változásaira, a házikenyer sütők számára adott kedvezményre vonatkoznak.

Jelentette, hogy a kamara titkára részt vett a budapesti tőzsde tanács ülésén a helyeslést a terményárak 50 kilós súlyjegyzésének 100 kilósra való változtatását.

Végül a folyó ügyekről, hivatalos utazásokról stb. tett jelentést.

Titkári jelentés az ügyforgalomról.

Szavay titkár jelenti, hogy a legutóbbi közgyűlés óta a hivatal 2005 db. ügyet intézett el, a folyó évi iktatóban az ügyek száma 7005. kamarai illeték 7564. korona folyt be, ismertette az elnökileg elintézt fontosabb hatósági, testületi és magánmegkereséseket, a tartott üléseket stb.

A napirend tárgyai.

A kamara nem ellenzi, hogy a szabó iparnál használt próbababuk a megrendelésgyűjtési tilalom alól kivétsenek. Ellenben a vízvezetési, fürdősi stb. berendezések kivételét a vidéki üzletek érdekében nem tartja megengedhetőnek.

Kőműves és ács munkaadók és munkások egymásközi viszonyáról Szatmár vármegye és Szatmár városa szabályrendeletet alkottak. Ezeket a kamara ugyanazon módosításokkal javasolja helyben hagyni, mint amelyeket a debreceni hasonló szabályzatra tett.

Kéményseprő-szabályrendeleteiket megváltoztatni kívánják Jászberény és Bősörmény város. Az előbbi kettő helyett három, az utóbbi egy helyett két munkakerületre osztja a várost. A kamara ehhez hozzájárul, de a kéményseprők érdekében többféle módosítást vesz a szabályzatokon.

Az első keresk. isk. tanárok Szünidei tanfolyamát a keresk. miniszter a kamara pártfogásába ajánlja. A közgyűlés nem zárkózik el az ügy támogatásától,

A debreceni ipari szakiskola rég vajudó ügyében újabb tevékenységet kezd a közgyűlés és csatlakozásra hívja fel Debrecen várost. Az érvek egész tömegét hozza fel a kamara statisztikai adatokkal megvilágítva arra nézve, hogy mily sürgős szükségét képez egy ily intézménynek Debrecenben való létesítése.

Zálogkölcsonüzleti ügyeket tárgyal ezután. Véleményt mondott, hogy menyit legyen a biztosíték és a kamatláb a huszi karcagi és jászberényi zálogüzletekben.

A vasárnapi munkaszünet kérdésében nem támogatja az aradi kamara mozgalmát arra, hogy a Szt. István napját követő vasárnapon a szünet felfüggesztessék. Ellenben helyesli a gyógyfürdők üzleteinek munkaszüneti törvény alól levendő kivetését.

A közszállítási ügyek rendezése tekintetében elfogadja a győri kamara javaslatát és megtoldja a saját észrevételeivel.

A keresk. okiratok meglelevezése és más a kereskedelmi üzletvezetésre háruló terhek és zaklatások tárgyában felterjesztést intéz a miniszterhez.

A postakárékpénztári intézmény tökéletesítése tárgyában hozzájárul az aradi kamara megkereséséhez.

A fogyasztási szövetkezetek ügyében tett felterjesztésére választ kér a keresk. minisztertől.

A nyersbőr kezelése tekintetében fennálló visszasságok megszüntetésére törvényhozási intézkedéseket kérelmez.

Vásár, vám és helypénz ügyeket tárgyal ezután, Nagydobrony községnek két új orsz. vásár engedélyezését javaslatba hozza, ellenben Nagy Rákócz és Kisalmás kérelmeit ellenzi, a szatmárnémeti közevetvám, a gáti hid vámdíja, a jánoshídi vám ügyében javaslatot tesz a közigazgatási bizottságoknak.

Végül négy államsegély iránti kérévnyit véleményez. Tudomásul veszi a miniszter kedvező elintézéseit, a debreceni nőipariskolának 200 korona, a szolnoki keresk. segédek tanfolyamának 400 kor. segélyt szavaz meg.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** Tegnap délelőtt Kovács József polgármester elnöklésével tanácsülés volt. Ez alkalommal igen sok ügy nyert elintézt.

EGYHAZ és ISKOLA.

A közigazgatási tanfolyam vizsgálatai. A közigazgatási tanfolyamon ma kezdődtek meg a képesítő vizsgálatok. A vizsgálatokon Domahidy Elemér főispán is jelen volt. Mint értesülünk a vizsgálatok szép eredménnyel folynak.

Tankötelesek összeírása. Az 1904. évre összeírt tanköteles gyermekeket a rendőrség már összeírta. A rendeteg anyag most van feldolgozás alatt és néhány nap múlva készen lesz.

H I R E K.

Nyári séták.

A mánia.

(kj.) Sokszor kísértett, hogy tolamra vegyem, de mindannyiszor elodáztam. Talán attól is félttem, hogy valami meghibbant agyvelő hősköltevényül veszi mert a rabló romantikában ilyen is van; pedig a rablókról, a legelvetemültebb rablásról akarok szólni.

Ocsmány dolog a rablás, mikor erőszakkal fosztanak meg valakit jogos tulajdonától, pedig ennek a bűnnek van még logikus rugója: a másét akarja megszerezni előnyhöz akar jutni, bár jogtalan uton, erőszakkal. De hol van a lélektani rugója annak, hogy valaki önmagát fossza meg erőszakkal legbecesebb tulajdonától: életétől.

Megdöbentő azon esetek száma, midőn botor könnyelműséggel dobják el életet. Nem merem kézbe venni a statisztikát, mert tudom, hogy ijesztő számadatokkal szerepel hazánkban a halálok közt az öngyilkosság.

Józan ember az élettől meg nem foszthatja magát, mert még az is, kinek az életben nincs többé semmije, amit szeressen, ki erkölcsi halott és keresi a fizikai halált, még azt is leghitványabb gyávasággal tesz tanuságot tehetetlenségéről és akaraterejének semmiségéről bizonyítva túlerő kortársai előtt, hogy nincs benne szemernyi okosság és akarat hogy akkor, mikor saját hitványságát felismeri: a hátralevő időt önmagát, undok példát mutatva az emberi kicsinységről.

Mennyivel elítélendőbb, mennyivel bűnösebb még azoknak az eljárása, akik nem is ismerve még az életet, éretlen gondolkodásuk paroxizmusában emelik kezöket önmaguk ellen. Szerencsétlen társadalom, melynek ifjusága nélkülöz minden komolyságot. Rossz impressziók, hamis távlat; felismert érzelmek, egyensúlyát veszített lelkiállapot, hiányzó életbölcesség, hanyaveti, nyegle gondolkodás utmutatói e komolytalan életpályáknak, melyek a zajló hullámokban, vagy a pisztolyesőben keresik a mindent kibékítő harmóniát. Es vajjon megtalálják-e?

Hu ábrándozói e sártekének, azt hiszik talán, hogy megtalálhatók a megoldást? Ki biztosít a megsemmisülésről? Mert hisz csak ez lehet, amit kerestek! Az élet egyedül nem teoria, a többi mind ismeretlen és ti a bizonyost, a meglevőt, a használhatót lökitek el magatoktól, valami ismeretlenért! Megfoghatatlan törekvése az ifju agynak a reá váró valami helyett a semmit keresni, átkot hozni környezetére, nyomorba dönteni a családot, melyet maga alapított, szenvedést okozni azoknak, kiktől szeretetet élvezett, megölni magával azokat akik csak vele és neki éltek.

Es valóságos mánia ez manapság.

Elítélendő betegség, mely nem tudni hogyan támad, de ragályként szedi áldozatait. Ma egy asszony kacérsága, holnap egy lány csapodársága, holnapután egy szekunda, azután ismét más ezekhez hasonló élethetetlen okok e lélektani nonszen kulacs.

Csak az lehet ily botor, ki e rugók gyengeségét nem ismeri és félrevezetett, önértetnek csufolt beteges képzelődésében nem tud arra a magaslatra emelkedni, hönöt legalább némi fogalmat tárna eléje az élet szemhatára és összetörpülni látná a nagy egész mellett azokat a kicsinyes okokat, melyek egyébként vakmerő elhatározásra bírnak.

Több komolyságot, több gondolkodást! Ha tiétek az élet, tiétek a jövő, tiétek minden! Ne kísérletezzetek a más-világgal, amíg rendelkezésre áll ez a világ, mert nem tudjátok, mit cselekesztek. Tessék meggondolni, hogy a világ nem csupán eperajkak mosolyából áll, hanem magából a tulajdonképeni életből, az akaraterős cselekvésből; nagyon gyenge dolog, ha valaki még önmagában sem bizik és okoskodás helyett maniákus lesz; a boldogtalanságot pedig úgy sem ebben a korban mérik.

Gondolkodjatok és magától megszűnik ez a — mánia.

* **Személyi hír.** Kozma László az országos tanítói árvaház igazgatója Budapestről, hol az országos tanítóegyesület közgyűlésén elnökölt — haza érkezett. — Materny Lajos főesperes számvizsgálatra ma Miskolcra utazott.

* **Baleset.** Balogh Géza kir. közjegyző tegnapelőtt megbotolván a Kossuth utcán lefektetett sínekbe esett, és az esés következtében megsérült. Örömmel értesülünk, hogy állapota nagyobb aggodalomra nem ad okot.

* **Jánosi Zoltán gyásza.** Széles körben meleg részvétet keltett az a nagy csapás, amelyet a sors a debreceniek nagyrabecsült és őszintén szeretett poétalelkészére Jánosi Zoltánra és fiatal feleségére mért. Háromhetes kis leánykájuk, Erzsike, ma örökre lezárta szempilláit, mély gyászba borítva a kegyetlenül sujtott szülőket.

* **A dohány beváltó hivatal új tisztartója.** Szokolcsay János, a debreceni dohánybeváltó tisztartójának még a múlt őszön történt elhúzásával megüresedett tisztartói állásra Gartner Fülöpöt nevezte ki a pénzügyminiszter.

* **Óry Mihály meghalt.** Óry Mihály bírtokos, városi törvényhatósági bizottsági tag tegnap elhunyt Budapesten, hová gyógyulást ment keresni. Óry Mihály a függetlenségi eszmék híve volt és mint ilyen tevékeny részt vett a párt ügyeiben. Porhüvelyét ma reggel 8 órakor hozzák haza nagy harangozás mellett és ma helyezik nyugalomra. A gyászoló család az allábi gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férjnek, a legjobb apának, apósnak, nagyapának, testvérnek, vőnek, sógornak, nászunknak és áldott jó rokonnak néhai **Polgár Óry Mihály** Debrecen szabadkirályi város bizottsági tagnak, az evang. reform. egyh. presbiternek folyó hó 7-én éjjeli 4 órakor életének 61-ik, boldog házasságának 39-ik évében, Budapesten agyszélhűdésben, váratlanul történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 9-én, délután 3 órakor fognak az evang. egyház szertartás szerint, a Hatvan-utca 68. számú házunktól, a nagytemplomban tartandó gyászima után a Péterfiak temetőbe örök nyugalomra tételni. Mely végtisztesség tételre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1904. július hó 7-én. Egyetlen testvére: Óry Juliánna férj. polg. Pongor Istvánnal és gyermekeivel. Násza: polg. Szentessy János családjával. Nászsasszonya: özv. polg. Zöld János nejevel. Valamint számos rokon nevében is. Bánatos neje: polg. özv. Óry Mihályné szül. Böszörményi Juliánna. Gyermekei: polg. Óry János neje-

vel Szentessy Erzsébettel és gyermekeivel. Óry Juliánna férjével polg. Nyilas Istvánnal és gyermekeivel. Óry Zsuzsánna férjével polg. Zöld Jánossal és gyermekeivel. Óry Erzsébet férjével polg. Mike Jánossal. Óry Mihály, István és Mária. Aldás és béke poraira!

* **Tóthfalussy Béla dr. halála.** A budapesti társas élet egyik kedves tagja, a budapesti erzsébetvárosiak művelt lelki plébánosa Tóthfalussy Béla dr. tegnap elhunyt a Margit-szigeten. Tóthfalussy Béla negyvenhét évet élt ez az újságíróknak igaz barátja volt.

* **Az elvesztett postatiszt.** Néhány nappal ezelőtt jeleztük lapunkban, hogy Hegedüs László, ki innen Debrecenből ezelőtt másfél hónappal lett Kis-Várdára posta és távirtda segéd-tisztnak kinevezve végzetes halálát a Kis-Várda melletti Holt-Tiszában lelte. Mint nekünk onnan írják, négy napi keresés után ugyanazon helyen, hol belefut, megtalálták. Egy arra menő gőzhajó felkorbácsolta a vizet s ekkor a hulla felszínre került. Családja s menyasszonya azonnal értesítve lettek a szomorú eseményről. Temetése tegnap délután ment végbe. Családja egy derék, becsületes fiút, menyasszonya négy éven át híven szerető vőlegényt, kollégái felejthetetlen jóbarátot a hivatal pedig egy hasznos munka erőt veszített el benne.

* **Álhir.** A D. F. U. híradása nyomán az a hír terjedt el tegnap, hogy Zichermann Hermann meghalt. — Ez a hír nem felelt meg a valóságnak. Sőt a mint Dr. Nyiry Ernő lapunk tudósítója előtt kijelentette, édesatyja helyzete hál-istennek a tegnapi napon némileg javuló félben volt, habár a krízisen még nem esett túl.

* **Új állások.** A kereskedelmi miniszter a szülők figyelmébe ajánlja, hogy a posta és távirtda segéd-tisztai állásra pályázatot hirdet, minden posta igazgatóság kerületében 30—30 pályázó vétetik fel. Pályázhatnak 4 középiskolát végzett ifjak. Bővebb felvilágosítást a posta hivatalok adnak.

* **Hazatérés a tanulmányutról.** Debreceni Jenő, a világítási vállalat igazgatója külföldi utjából hazaérkezett. Debreceni Jenő a hannoveri gázkongresszusban is részt vett, azután pedig az ausztriai és németországi gázgyárakat tanulmányozta, és tanulmányozásának becses eredményét az igazgatása alatti vállalatnál értékesíteni fogja.

* **Utazó diákok.** A régi időkől átöröklött diákszokás itt-ott még ma is divik. Bizony csekély azoknak a diákoknak a száma, kik elhagyva a biztos, békés szülői házat a pihenésre szánt nagy szünidőt azzal töltik el, hogy felbolygva gyalogszerrel utnak indulnak szerte a hazába. Két tanítóképzőbeli növendék jött tegnap Debrecenbe. Vargha Jenő és Nagy Lajos, a pápai tanítóképző növendékei június 21-én indultak el Pápáról. Azóta az alföldet gyalog összejárták s a nagy utban bizony megbarnította az ifjakat a nap. Debrecenben Kozma László, a tanítói árvaház derék, jólelkű igazgatója látja vendégül a két országjárót, kik holnap folytatják utjukat Nyiregyháza, innen pedig a felvidék felé.

* **Jelölés a honvéd főreáliskolába.** A tanács mai ülésében a soproni főreáliskolában megüresedett alapítványi helyre Vánssa Károlyt, Vánssa György ipariskolai rajztanár fiát ajánlotta.

* **A kamara közgyűléséről.** Szakszerű tudósításunk más helyen számol be a kamara mai közgyűléséről. Volt azonban egy pár humoros mozzanata a gyűlésnek, mely ide tartozik. Tóth Kálmánnak volt ismét egy nem sikerült napja. Összeszedte az összes sajtóhibákat és amiket még ő hibáknak gondolt, a kamara évi jelentése ellen. Közölte mindig, hogy melyik lapról idéz? A titkár fagyos humorral olvasta fel a közgyűlésnek mindig az illető lapot s a közgyűlés jóleső derűtlenséggel látta, hogy ott bizony más van írva és jól van írva. Végül Tóth Kálmán bosszusan mutat rá a 102-ik lapra, hogy hát ezt az adatot ugyan hol vette a titkár a csizmadia szövetkezetről. Szávay elővesz egy irott lapot s felmutatja neki: On a csizmadia szövetkezet igazgatója? Igen, feleli Tóth. Hát az ön sajtókezü jelentéséből. Em megmutta Tóth jelentését.

* **A hajdudorogiai kérése.** Hajdudorog arra kéri a minisztert, hogy engedné meg május 10 napját követő héten egy országos vásártartását. Mivel a törvényértelmében a szomszéd városoknak is szavuk van az engedély megadásánál, a város képviselőtestülete ártírt a tanácshoz, hogy adja hozzájárulását a kérelemhez. A városi tanács a dorogiaiak szándéka elé nem gördit akadályokat.

* **A szegényház jégverme.** A város egyik legszebb alkotásánál, az elagottak menhelyén szükségessé vált a jégverem kibővítése. A tanács ezen célra hatszáz koronát szavazott meg.

* **Az árvalány panasza.** Panaszt tett ma a rendőrségen Horváth Mari dohánygyári munkásleány, hogy Kálmánczi József helynéküli kovács minden nap fenyegeti. Kálmánczi évek óta vadházaságban él Horváth Mari anyjával, kinek férje meghalt. A lányynal rosszul bán-
tak, miért is elhagyta anyját s ennek szeretőjét és Tóth Istvánnéhoz ment lakni a Csapókertbe. A leány a dohánygyárba elég szépen keres és ez bántja Kálmánczit. Estéről estére lesbe áll a temetőben, mikor a leány Tóthnéval hazamegy és leütéssel fenyegeti mindketőjüket, sőt ígérte be is váltáná, ha olyankor a temető népes nem lenne. Az árva lány a dologtalan kovács ellen a rendőrség megvédelmezi és elégtételt szerez neki.

* **Nyugtázás.** A siketnémák intézete részére a következő adományokat vettem s nyugtázom köszönettel: A debreceni főreáliskola tanuló Góressy Kálmán tankerületi főigazgató utján 40 korona, Szilágyi Imre ügyvéd 20 korona, Bartha Vilma 2 korona, Streck János és fiai Gólnicbánya 2 korona, a Bóni nyártelep Nyirbátor 40 korona, Persely gyűjtés a vizsgálat alkalmával 30 korona 59 fillér, Góressy Kálmánné urnó 5 korona, Vízsgai adományából Oláh Róza 2 korona, Tóth Zsigmond 1 korona, Bezerédi József 1 korona és Császár János 1 koronát kapott. Füleky Pál pénztáros.

* **Lefülett zsebvágó.** Kellemetlen kalandban volt része egy Nagyváradról Tokajba utazó uriaszonnynak. A püspökladányi állomáson az átszállásnál pénzügyösszeget és jegyet tartalmazó erszényét kis kézi táskájából elemelték. A vonat már éppen indulni készült, midőn a szép uriaszony a hiányt észrevette. Rémulten segítségért kiáltott, mire a vonatszemélyzet az eligyekvő tolvaj után vetette magát. Rövid egy perc alatt fülönfogta egy

hordár az alig 17 éves gazembert, akinél az erszényt hiánytalan tartalommal megtalálták. A szép reményekre jogosító esemete Sulán Sándor nagyváradi illetőségű fegyházviselt csavargó, kit is Nagyváradra toloncoltak. Az operációjában és tanulmányutjában ily kép megzavart ipse a nagyváradi rendőrség börtönében ábrándozik a Tokajba rándult szép asszony erszényéről . . . Szép álmokat!

* **Less Lillas.** Két héttel ezelőtt lépett fel Angelotti mulatójában először az Olasz-francia pár, de nem sokáig élvezhették a szinpadí gyönyöröket, mert hamarosan letűntek. Azóta kereset nélkül voltak Debrecenben, s csak a kedvező alkalmat várták, hogy haza mehessenek Olaszországba. A kedvező alkalom ugy látszik nem igen akart jönni, mert tegnap s főkapitánytól kényszerutlevelet kértek hazáig. Természetesen nem kaphattak, mert legfeljebb Brückig mehetnek ilyen módon.

* **Dijkuglizás.** A máv. altiszti kör elnöksége vasárnap, f. hó 10 én a kör helyiségében (Ispotály-utca 1 sz.) dijkuglizást rendez. Kezdeté délelőtt 10 órákor. Vendégek szívesen láttatnak.

* **Bérmocsisok bírságolása.** A városi tanács tegnap tartott ülésében több rakoncátlanok bérkocsiát büntetett meg. A példás büntetés talán meghozza azt, hogy a bérkocsisok udvariasabbak legyenek a közönséggel szemben.

* **Ne tudja a te jobb kezed, mit csinál a bal!** Adhattuk volna ezt a címet is: „Vízét prédikál és bort iszik“ avagy „Másról beszél Bodó, mikor a bor árát kéri“, de hiszen végeredményben a cím közömbös, fő a humor, mely alábbiakban következik. Egyik vidéki lapársunk, melyről annyit elárulhatnak, hogy egy balatonmelléki megye nevét hordozza cím gyanúját, a dolog természetéből kifolyólag erős propagandát csinál a Balatonnak. Egyik legutóbbi számában már meg is jelent az első fürdői levél, melyből átveszük a következő fajtegetést:

Hat esztendő óta minduntalan azon töröm a fejemet; hogy vajjon mi vonzza oly nagyon a magyarokat még mindig a külföldi fürdők felé . . .

Elfogulatlan kritikával írom eme levél szerény sorait. A Balaton vidéket tartom nemcsak a magyar föld, de Németország és Svájc által ismert vidékei között a legszébbnek. És mégis évente százak és ezrek mennek az osztrák tengerpartra és máshová.

Miért mennek hát a legtöbben oda s miért nem kultiválják a magyar éghajlat, a magyar föld Istensáda csodás erőit?

Eddig rendben volna a dolog. Most következik a humor. Továbbá forgatva a mak ugyanazt a számát, a hirrovat elején a következő feltűnően nyomtatott közleményt találjuk:

Lapunk szerkesztője hosszabb időre elutazott családjával a wörthi tó mellé.

Nem tudta az ő jobbkezü, hogy mit csinál a bal.

* **Az Ispotály lapos ügye.** Az Ispotály laposan építendő árva-ház építési munkálataira vonatkozó szerződéseket a vállalkozókkal Magoss György dr. városi főügyész már megkötötte és a tanácsnak bemutatta. Az építést már a napokban megkezdik.

* **A városháza könyvtára.** A városi tanács már régebben elhatározta, hogy rendszeres könyvtárt létesít és a könyvtár rendezésével Konez Ákos tb. tanácsnok levéltárnokot bízta meg. A könyvtár helyiségeül a kistanácsstermet, ahol ezelőtt az anyakönyvi hivatal esketési helyisége volt és ahol jelenleg a tanács üléseit tartja, jelölte ki a tanács. A könyvtár berendezésének most már mi sem áll utjában mert elkészültek a könyvszekrények. Az egyszerű izléses, csinos kivitelű nagy könyvszekrényeket, négyet ma reggel helyezték el a könyvtár szobában.

* **Dal és zeneestély.** Végre elérkezett a várva várt nap. Holnap este 9 órákor megnépesedik a nagyerdei Dobos pavilon s hol is a helybeli kereskedő ifjak társulatának dalköze fogja bemutatni tudását a dalművelés terén. — A műsor ki-magasló száma bizonyára Karacs Imre, színházunk kedvelt tenoristájának magánéneke és Benedek Béla hegedű jáéka lesz. Műsor után táncra perdül az ifjuság s be fogja bizonyítani, hogy nyári mulatsága kellemes szórakozások közé sorolandó, melyek a mulatni szeretők emlékéből nem egyhamar mosódnak el.

* **Cakewalk-verseny.** Ez az új vonzereje az Angelotti Mulatónak. Részt vesz benne a kitűnő társulat minden tagja köztük Angyal E. el, Chinay Rózsi, Györfi Ida, Komlósi Emma, Arányi Emma, Sarkadi stb. Az ötletes összeállítás a nagy ének és táncgyüleget különösen élvezetessé teszi. Nagy közönség társult az ügyes újdonságnak valamint a változatos műsor többi egytől-egyig jeles számának is. Az előkellő közönség méltányolja is Angelotti igazgató nagy áldozatkészségét, aki mindig újat, érdekést és szépet tud nyújtani.

* **Sok a kiskatona.** A mi lapunk is közölte annak idején azt a pályázati hirdeményt, amely szerint bizonyos számú hely töltendő be a katonanevelő intézetekben. Mint értesülünk, csak Debrecenben is annyi a pályázó, hogy a kérvények kedvező elintézése esetében az összes üresedésben levő helyeket betölthetné. Erre mutat legalább az a sok erkölcsi bizonyítvány, mit a főkapitányi hivatal a kiskatona jelöltek részére ki fog állítani.

* **Ha álozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: Özv. Aszalós Józsefné szül. Both Mária ev. ref. 44 éves; Gebei Margit ev. ref. 8 éves; özv. Szatmári Sándorné szül. Alibán Sára ev. ref. 75 éves; Orbán János ev. ref. 67 éves; Jánosi Erzsébet ev. ref. 14 napos; Gyikszai Gábor ev. ref. 70 éves; özv. Kapusi Mihályné szül. Szabó Erzsébet ev. ref. 69 éves; Bozi Jánosné szül. Kima Eszter ev. ref. 22 éves.

LETZTER JOZSEF fényképészei festészeti és fényképnagy. társi műterme Piac-utca 44 dr. Ujjfalussy-ház Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakásban.

Legszébb divatos mellények Feketénél.

Alapos hírszolgálat.

— Állandó rovat. —

. . . . Zichermann bácsi meghalt . . .
. . . . Ma szállítják haza és holnap temetik el . . .
A 'D. F. U.' tegnapi számából.

Szegény jó Zichermann bácsi! Hiába! A sors ellen nem lehet cselekedned. Te nekem meg kellett halnod. Meg is haltál Budapesten.

Tegnap hazaszállítottak, s ma temetnek. Te már nem vagy az élők sorában. Te már meghaltál.

Az orvosok ugyan azt mondják, hogy élsz, de hát ez nem irányadó. Ha a D. F. U.-ban az áll, hogy meghaltál, akkor meghaltál, még ha már egyetemi professzor konstatálja is, hogy élsz.

Nekem különben is hiába mondd, hogy élsz. Még akkor sem hiszem el, ha bejön a redakcióba, s nyakon törülsz. Meghaltál.

A D. F. U.-ban meg vagyon szépen írva. Ne is tiltakozz! Akár akarod, akár nem, ma eltemetnek.

Hogy nem lehet elevenen eltemetni senkit? Hol van az megírva? Különbben is, te már nem élsz. Csak azért sem élsz! Megirta a D. F. U. — Hogy az is tévedhet? Az ki van zárva! Az egyszerűen lehetetlen.

Igaz ugyan — shajna, — ilyen apró döröszégek gyakran esnek rajta, de hát az igen ritka. Még csak nem is mindennap.

Szóval, kedves öreg bácsikám tegnapelőtt meghaltak, tegnap szépen el is paratáltak, s ma meg el fognak temetni — in effigie. (G.—a.)

MULATSÁGOK.

A Kereskedő Ifjak Asztaltársasága által folyó évi június hó 25-én rendezett jótékony célú táncestélyén felül fizettek a következők: ifj. Schvarcz Vilmos 20 K., Wichinger Károly 20 K., Rózsa Lajos, Kertész Sándor, Márkus Jenő 10—10 K.-át, Nasch József, Grósz Nagy Ferencz, Kertész Miklós, Keiner Adolf, Freund Testvérek (B.-pest), Kohn és Perihetter (Brünn), Fürst Jakab (B.-pest), Kanicz Ignátz és fia (B.-pest), 5—5 K.-át, Stalberger Pál, Hegedüs Sándor, Sándor Imre, Halász Nándor 4—4 K.-át, Klein Miksa 3 K.-át, Dr. Rózsa Mór, Erber Ernő, Grünfeld Dávid, Wizvári Ignátz, Rózsa Ignátz, Boros Izidor, Adler Simon, Kun Márton, Hölzer Simon (B.-pest), Farkas Jenő, Walerstein Aladár, Veisz Andor 2—2 K.-át, Friedmann Márton, Földváry László, Schön Arthur, Nuszbaum Zoltánné, Zempliner Arthur 1—1 K.-át. Összesen 150 K. — A jótékony célra való szíves felülfizetőknek ezután mond köszönetet az asztaltársaság nevében: Szilas Sándor, pénztárnok.

TAVIRATOK.

A japán-orosz háboru.

Siaojang, jul. 7. A várostól mintegy huszonöt mérföldnyire nagy csata folyik két nap óta. Hogy az oroszok, mint a japánok részéről sok a sebesült.

Pétervár, jul. 7. A koreai parton a japánhajók bombázták az orosz hajókat. Az oroszok elsüllyesztettek egy kis gőzöst.

Támadó hivatalnok.

Budapest, jul. 7. Seiner Mátyás 28 éves állás nélküli magánhivatalnok ma realított Hirsch Szerén fiatal hivatalnoknőre, kit hónapok óta üldözött szerelmével. A leány karján sebesült meg. A mentők beszállították a kórházba. A támadót pedig a rendőrség bekísérte.

Vonat összeütközés.

Nagymaros, jul. 7. A Nagymaros és Zebegény közti pályán két tehervonat összeütközött. Az összeütközés következtében három kocsi megrongálódott. A vonatfékezéskor szenvedett sérülést, amely azonban nem súlyos természetű.

Letartóztatott ügynök.

Nyitra, július 7. Jaicsek Rajmund kivándorlási ügynököt, ki a szentecsi járásból számos embert kivándorlásra csábított, a szentecsi főszolgabíró Sosvárott letartóztatta és kihallgatása után 600 korona pénzbírságra, s 10 napi fogságra ítélte, egyúttal kiűtötte az ország területéről.

A karthausiak ügye.

Páris, július 7. Hír szerint a francia kormány 517 üveg karthausi likört foglaltatott le a francia határon, melyet Tarragonába kivándorolt karthausiak készítettek és küldtek el. A kormány hasonló utasítást adott az összes vámhivataloknak.

Gabonatözsde.

Budapest, július 6. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 32,000 métermázsa került forgalomba 7 fillérel drágább áron. Egyébb gabonanemek elhanyagoltak. Idő: meleg.

Buza áprilisra	8.90—91
„ októberre	6.60—61
Rozs áprilisra	5.24—24
„ októberre	5.28—91

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Fiatal tolvaj.** Fehér Józsefet már régebben elítélték tolvajlás miatt 1 évi és 2 hónapi börtönre és már meg is kezdte büntetését. Csak az a különös, hogy Grósz Menyhért néven ítélték. Időközben aztán kiderült, hogy Fehér Józsefnek hívják és a tett elkövetésekor még nem töltötte be 16 életévét. Büntetését tehát a debreceni törvényszék tagnap újból tárgyalta és korrára való tekintettel lopás vétségében marasztalta el és 8 hónapi s 7 napi fogságot mért rá. Ezt is kitöltötték vették a börtönben eltöltött idővel. Az ítélet jogerős.

§ **Fölmentett péklegény.** Ringhoffer K. pék együtt dolgozott Barna L. péklegényel. Az utóbbinak egyszer elveszett egy kabátja és nadrágja és Ringhoffert gyanúsította. Föl is jelentette lopásért. Ez ügyben tegnap tartott tárgyalást a törvényszék. Mivel a tanuvallomások nagyon ellenzők voltak, a valódi tényállást nem sikerült megállapítani és így a lopás nem nyert beigazolást. A bíróság tehát Ringhoffert fölmentette. — Az ítélet ellen az ügyész felebbezést jelentett be.

§ **Hűtlen szolga.** Az 1901—1902. évben Deák István debreceni tanyáján volt szolga Gyöngyösi Gábor. De nem valami hű szolga, mert amíg ott volt, folyton lopta a gazdáját. Egyre lopkodta a gabonát és összesen 33 korona értékűt vitt el. A lopott gabonát aztán Vékony Mihályhoz és feleségéhez hordta, akik megvették, bár tudták, hogy nem igaz szerzemény. Ők már el is vették méltó büntetésüket, orgazdaságért ítélték el őket. Gyöngyösi G. tegnap állott a debreceni kir. törvényszék előtt, amely lopás bűntette miatt 7 hónapi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG.

Természsora.

Kedvező időben és hála az égnek kedvező termés mellett indult meg az aratás. Az aratók vigdanájától hangzik a sikmező, az égető naphevében mint megannyi dolgos méh sűrű-forog a gyöngyözőhomlokú arató munkás. Vágják az életet, mint a köznép mondani szokta, csak az a baj, hogy nagyon sok helyen a gazda így sohajt fel: nem nekem vágják.

Tagadhatatlan, hogy az idei termés a középezt felülmúlja. Az elmúlt három hét oly kedvező időjárással volt a termésre, hogy sok kétségbeesett gazdának örömkönyt fakasztott szemében.

De vannak sckan, kik a sárguló kalászkok ocaánját szomorú arcra nézték. És ilyenek nagyon sokan vannak a tulajdonosok, eladósodott közbirtokosság között, kik az úgy nevezett természsorának az áldozatai, mert úgy értsük meg a dolgot, hazánkban nem csak a pénz és állat, hanem a termés zsora is buján tenyészik.

Lelketlen uszorások árasztják el a vidéket, s a hiszékeny kis gazdákat akasztófa fufanggal ilyen és amolyan pénzfelvétele, gép vásárlásra, vetőmagnak hitelbe vételére, olesó kölcsönök felvételére sarkalják, szines-mázos szavakkal ugrattják be az ügyletbe, sőt hónapokig az üzlet megkötése után felé se

mennek a beugrottnak, hanem bevárják az aratást, s akkor rá teszik kezöket a buza, vagy rozs keresztekre, hozzá törvényes uton, mert hiába a tartozás az aratás.

Debrecen és vidékén egy újabb természsora van napirenden, mely már már hova tovább kezd terjedni. Nevezetesen egyik, másik földtulajdonos nagyobb kiterjedésű földjét, hogy jobban értékesítse, parcellázza, s ki adja olyan paraszt családnak, melyek szegényebbek a templom egerénél. Vesz nekik, illetve átbocsát használatukba igavonó jószágot, termény magot, vető, arató kéleket és megállapodik velök olyan évi bérben, melyet kétszer akkora föld terméséből sem árulhatnának ki.

Az aratás napjáig felé sem néz a földjének, de levélbeli felszólításra jelentkező bérlőtől a legutolsó garast elfogadja, végre a bérlő és családja által betakarított termésre rá teszi a kezét, törvényes uton, mert a szerencsétlen bérlő a bérletet fizetni képtelen volt.

Ezek után pedig mehet a szegény munkás család a szélrózsa minden irányában, egy árva fillér nélkül, mert hiszen a földbérébe még oda vitt kevésbutorkája is dobra került. Ő és a családja hónapokig művelte a földet — szegyen, gyalázat és nyomor lett a bére, mert egy lelketlen természsora hálózába esett.

Itt volna már az ideje, hogy a törvény kérelhetetlen igazsága az e fajta uszorások között is szét ütne, szóval védő szárnya alá venné az agyon zaklatott, eladósodott közbirtokosságot, s az éjjel-nappal hiába küzdő földműves népet.

ifj. Sz. I.

Mosó férfi ruhakelme

Sepsi-Szt.-György-i

magyar gyártmány, ●

1 öltönyre való

● ● 3.50—5 frtig.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégével,

Debrecen, Kistemplombazár.

Kertek kiültetési ideje megérkezvén felhívom tisztelt virág kedvelő közönséget hogy kertészeti te-lepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden kigondolható növények szép erőteljesek és nagy mennyiségben legnagyobb választékban olesó árban kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak esetleg ki is ültetnek
Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paczelt János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám alatt van Debrecenben.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

121748. T I.

(Tárgy: Menetrend módosítások életbe léptetése)

folyó évi július hó 20-tól kezdve

az alább felsorolt vonalakon a következő menetrend módosítások fognak életbe lépni:

1.) A budapest—arad—tővisi vonalon a Budapest k. p. u.-tól Aradon át Predealra közlekedő d. utáni gyorsvonat Budapest k. p. u.-ról 15 perccel korábban, azaz d. u. 2 órakor fog indulni. Nagykáta állomáson e vonat nem fog megállni.

E vonat Békéscsabán csatlakozást nyer a Szeged—Rókusról Nagyváradra közlekedő esti személyvonathoz.

A Budapest k. p. u.-ra este érkező gyulafehérvári gyorsvonat Békéscsabáról 4 perccel korábban fog indulni. Mezőberény állomáson e vonat nem fog megállni.

2.) A budapest—predeal vonalon a Budapest k. p. u.-ról Kolozsvárra közlekedő d. utáni gyorsvonat Bpest k. p. u.-ról 15 perccel később, azaz d. u. 2 óra 15 perckor fog indulni. Sáp állomáson e vonat nem fog megállni.

A Budapest keleti pályaudvarra reggel érkező brassói személyvonat pedig Kolozsvárról 7 perccel korábban fog indulni.

3.) A nagyvárad—szeged—rókusi vonalon a Szeged—Rókusról d. után Nagyváradra közlekedő személyvonat Békéscsabán csatlakozást nyer Bpest felől az Aradon át Predealra közlekedő d. utáni gyorsvonathoz és e miatt Békéscsabáról 17 perccel később fog indulni. — A Nagyváradról este Békéscsabára közlekedő vegyesvonat Nagyváradról 14 perccel később fog indulni; a Békéscsabáról este Gyulára közlekedő személyszállító tehervonatnál pedig a személyszállítás megszüntetettik.

4.) A püspökladány—körösmezei vonalom a Püspökladányból Szatmár-Németire közlekedő esti gyorsvonat Püspökladányból 15 perccel később, ellenben a Szatmár-Németiről Püspökladányba közlekedő délutáni személyvonat pedig Érmihályfalváról 10 perccel korábban fog indulni.

5.) A kis-terenne—kisujzállási vonalon a kisujzállásról Szalók-Taskonyra közlekedő délutáni vegyesvonat Kisujzállásról 23 perccel később fog indulni.

6.) A kisujzállás—Dévaványai vonalon a Kisujzállásról d. után, induló vegyesvonat 4 perccel később fog Kisujzállásról indulni.

7.) A kaba—nádudvari vonalon a Kabáról jelenleg délután 5-óra 53 perckor induló motor vonat 15 perccel később fog indulni.

8.) A vésztő—hollódi vonalon a Vésztőről Hollandra közlekedő d. utáni vegyesvonat Kötegyánról 17.) perccel később fog indulni.

9.) A mezőtúr—mezőhegyesi vonalon a Mezőtúrról Szarvasra közlekedő délutáni vegyesvonat Mezőtúrról 17 perccel korábban fog indulni.

E menetrend módosítások részleteire nézve az általános menetrend hirdetmény II. III. és IV. részhez kiadott fedvények nyujtanak bővebb felvilágosítást.

Budapest 1904. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik)

A legjobb arczszépítő szer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,** mely az arczot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Egy tégely ára 1 kor. 40 ft 11kr
Egy kis tégely ára 70 ft 11kr

Serail-szappan. } Kitűnő tolett szappanok a }
Epe-szappan. } o kenőcs használatához o }
Serail-éremo. nappali használatra. =

Serail-puder. Kiváló finom arczpor háromszinben, fehér, rózsás és krém. 1 doboz ára 1 korona.
Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: **Dr. Rothschalk V. Emil, Mch'ovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László**
Balázs **Ódán** gyógyszerész uraknál, valamint **Jóna és Jóna** urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerész Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésznél.

Építkezési idényre

ajánlok: heni és budwesi porcellan kályhákat, öntött vas és meidinger kőpenyes kályhákat, fa és szénfűtésre, o o Kerti felszerelések, mint padok, székek és asztalok vasból, fényezve és kertészeti eszközök. o o o o o o o o

Háztartási felszerelések: Zománczott edények, fényezett áruk, fürdő kádak, jégsekrények, vasbutorok, gyermekkocsik stb. o o o o

TÓTH GYULA
vaskereskedő,

Debrecen, Piac utca 20 és 27.

**Aki olcsón, jól, praktikusán
és modern**

építkezni akar
forduljon

BORSODY I. S. építészhez

DEBRECENBEN, Hunyadi-utca 21. szám.

Templomok, városi lakóházak
kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak
gazdasági épületek stb. tervezését vagy
elkészítését, nedves lakások szárazá-
ételét, betonirozásokot vagy bármily
építkezési munkákat helyben vagy
vidéken olcsón a legjobb kivitelben
elvállal. Épületekre törlesztéses
kölcsönt eszközöl ki. Biztos sike-
rel előkészít a kőműves, kőfaragó
és ácsmesteri vizsgára. Építő iparo-
soknak előnyösen készít tervekét költ-
ségvetést stb.

FLEISHER és TÁRSA

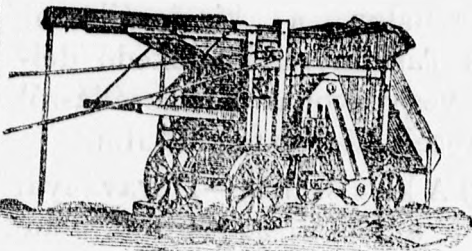
gépgyára és vasöntődéje, Kassán, Vám-utca 11 szám.

Ajánlja a gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával célsze-
rűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit:

Cseplőkészleteit, cseplőgépeit

Baka-éleltisztító-rostait,

Borsajtóit s szőlőzúzót.

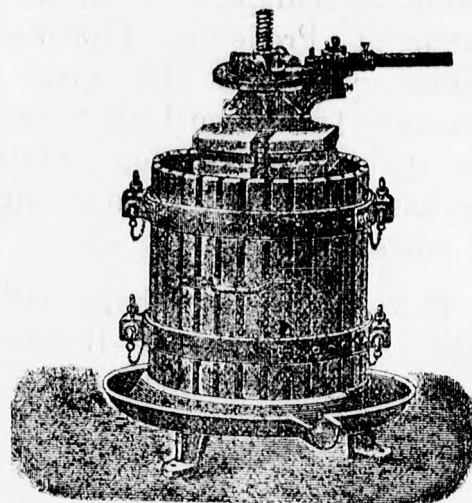
gyárt továbbá: MALOM, OLAJGYÁZR
és SZESZGYÁR berendezéseket GÖ-
GEPEKET, GŐZKAZÁNOKAT, min-
denemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományi raktár:

Sesztina Lajos urnát

Debrecenben.

Gazdasági gépeink s egyébgyártmá-
nyaink ár egyezékét ingyen és bérmentve
küldjük.

MIHALOVITS J.

**gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FÖTÉR 31-IK SZÁM.**

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arcszépítő s bőrápoló kenőcsét,
mely teljesen ártalmatlan, nem
zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üde-
séget, finomságot s hamvaságot kölcsönöz. Az arcot
tisztítja s fehériti. Kiváló eredménytel használható
arcvörösség, májfolt, szemör, szepő s egyéb tisztáta-
lanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A cré-
méhez használ- **Harmat-arcpor,** mely az arcnak
landó powder, a üde, ifju színt

kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér,
rózsa s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártal-
matlan volta s finomsága által vetekedik minden más
készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. Próbadohoz
ára 50 fill. Nagyobb **A Molitergin** a legkiválóbb
dobozé 1 és 2 kor. are s különö-
sen kéz-ápoló folyadék, mely a bőrnek selymeszerű
lágyságot, bársónyszerű finomságot kölcsönöz. Fe-
hériti az arc- s kéz bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem
zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és
rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy
arcbőrt a legrövide b idő alatt üdévé, finommá tesz.
Megbarnult kezeket, eldurvult kéz bőrt fehérré, pu-
hává változtat. 1 Egy üveg Molitergin ára 1 korona.

Molitergin a legkiválóbb are s különö-
sen kéz-ápoló folyadék, mely a bőrnek selymeszerű
lágyságot, bársónyszerű finomságot kölcsönöz. Fe-
hériti az arc- s kéz bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem
zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és
rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy
arcbőrt a legrövide b idő alatt üdévé, finommá tesz.
Megbarnult kezeket, eldurvult kéz bőrt fehérré, pu-
hává változtat. 1 Egy üveg Molitergin ára 1 korona.

Növényi-hajszesz. Dr. Borsos-féle
Meggátolja a hajkihullást,
a fejbőr megkorpásodását,
a hajvégek megtörését s megóv a fejbőr betegségektől
illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű.
Nem zsíroz. Nem piszkítja a fehérszeműt. Teljesen
ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszesz
ára 1 vagy 2 korona.

Növényi hajkenőcs.
Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s in-
kább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható
anyagból s ugyan olyan kiváló hatásu hajkenőcs is,
mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is, tel-
jesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Iztelen csukamáj olaj
Egy tégelyhajkenőcs
ára 1 korona
A Mihalovits-féle

teljesen izetlen szagtalan készítmény, mely under
nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen sze-
dik. A Mihalovits-féle

China-bor.
China vas-bor. } Egy üveg ára
Condungó-bor. } 1 korona 60 fill
Pepsin-bor.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, étek melyek gyógytékintetében versenyeznek minden e nemű
készítménnyel
Nagy raktár bel-éskülföldi gyógyszer, különlegességekből.